

BIULETYN PRASOWY

Konferencja prasowa w dniu 06 czerwca 2011 roku.

W dnia od 7 do 10 czerwca 2011 roku, na 94 posiedzeniu będzie obradował Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Podczas posiedzenie Sejm dokona m.in. rozstrzygnięcia wniosku Klubu Parlamentarnego „Prawo i Sprawiedliwość” o uzupełnienie porządku dziennego posiedzenia o punkt: pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o podatku od niektórych instytucji finansowych.

Poseł Krzysztof Lipiec jest jednym z inicjatorów wniesienia tego projektu ustawy pod obrady Sejmu. Projekt tej ustawy został wniesiony już we wrześniu 2010 roku i od tego momentu oczekuje na rozpatrzenie przez Sejm RP.

W uzasadnieniu do poselskiego projektu ustawy czytamy m.in.:

Podatek od niektórych instytucji finansowych ma stanowić alternatywę wobec proponowanej przez rząd podwyżki podatku VAT. Ekonomiczny skutek podwyżki VAT dotknie najbardziej gospodarstwa domowe o średnich dochodach (i poniżej średniej). VAT jest podatkiem bezpośrednio przerzucanym w cenę towarów i szczególnie odczuwanym w przypadku dóbr o niskiej elastyczności popytu, np. żywności, czynszów itp. Takie dobra stanowią największą pozycję w koszyku zakupów konsumentów o średnich dochodach.

Wzrost PKB w Polsce wynika w znacznej mierze z popytu konsumpcyjnego. Podwyżka VAT jest potencjalnie zagrożeniem dla tej tendencji.

Szanowane wpływy z podatku, wyniosą na podstawie dostępnych danych Komisji Nadzoru Finansowego i GUS, kwotę 5 mld zł czyli równowartość oczekiwanych przez rząd wpływów z wyższego VAT. Proponowana stawka wynosi 0,39%, co przyniesie:

- 4,1 mld zł od aktywów banków w wysokości 1,057 bln zł
- 538 mln zł od aktywów zakładów ubezpieczeń (razem non-life i life) wynoszących 138,7 mld zł
- 405 mln zł od aktywów funduszy inwestycyjnych wynoszących ok. 104 mld zł

Podatek dotyczy banków, towarzystw ubezpieczeniowych i funduszy inwestycyjnych. Objęcie funduszy inwestycyjnych jest konieczne ze względu na ryzyko arbitrażu podatkowego, czyli zawiązywania funduszu w ramach grupy kapitałowej, aby przenieść doń aktywa i obniżyć podstawę opodatkowania. Nie proponuje się objęcia podatkiem powszechnych towarzystw emerytalnych, których powinna dotyczyć kompleksowa reforma.

Konsekwencje wprowadzenia podatku

Wśród skutków wprowadzenia podatku należy w szczególny sposób przeanalizować:

- 1) możliwość przerzucenia podatku na klientów banków, towarzystw ubezpieczeniowych, funduszy
- 2) zmniejszenie konkurencyjności polskiego rynku dla instytucji zagranicznych.

Ad. 1

Podatek od aktywów instytucji finansowych jest *de facto* podatkiem majątkowym, stąd przerzucenie podatku na klientów nie powinno mieć miejsca.

Kwestia przerzucalności podatku opisana jest szczegółowo w literaturze podatkowej (Np. S. Owsiak „Finanse Publiczne” Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2000r. s. 186-188,

A. Gomułowicz, J. Małecki „Podatki i prawo podatkowe” Lexis Nexis Warszawa 2004 s. 40-43, s. 51 i s. 88, R. Mastalski „Prawo podatkowe” CH Beck Warszawa 2004r. s. 45)

Przyjmuje się, że przerzucane są podatki pośrednie (obrotowe i VAT), natomiast w przypadku podatków bezpośrednich, (a do takich należą podatki dochodowe i majątkowe) przerzucanie podatków jest utrudnione, z uwagi na fakt, iż kwota podatku nie jest ujęta w cenie towaru lub usługi.

W przypadku depozytów i polis ubezpieczeniowych na rynku obserwujemy istotną konkurencję. Banki konkurują obecnie o pieniądze depozytariuszy i wobec tego trudno oczekiwać, że w związku z wprowadzeniem podatku bankowego będą obniżać oprocentowanie lokat. Odmienne sytuacja kształtuje się w przypadku kredytobiorców. W tym przypadku należy oczekiwać zwiększenia marży na rynku kredytów korporacyjnych. Wydaje się, że z uwagi na konkurencję na rynku kredytów indywidualnych, takim klientom banków nie powinna grozić podwyżka oprocentowania. Ponadto, co należy podkreślić podwyżka co do zasady nie będzie dotyczyć umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy.

Biorąc pod uwagę możliwość przeniesienia podatku bankowego na kredytobiorców należy zwrócić także uwagę na tzw. przepisy antylichwiarskie. Zgodnie z art. 359 § 2¹ kodeksu cywilnego maksymalna kwota odsetek nie może obecnie przekroczyć 20%.

Wobec powyższego uprawnione jest twierdzenie, że proponowany podatek w przypadku banków w pierwszej kolejności zmniejszy rentowność banków.

Zamiar przeniesienia podatku na klientów banków będzie ograniczony istniejącą konkurencją na rynku, aktywnymi działaniami UOKiK, oraz istniejącymi i proponowanymi w projekcie (art. 14) rozwiązaniami prawnymi.

Ad. 2

Wprowadzenie podatku nie powinno zmniejszyć konkurencyjności polskiego rynku dla instytucji zagranicznych z uwagi na fakt, że podatek zostanie wprowadzony na równych zasadach dla podmiotów krajowych jak i zagranicznych.

Ponadto istniejące za granicą zainteresowanie zakupem aktywów w Polsce przez instytucje międzynarodowe wskazuje, że rynek polski jest atrakcyjny dla zagranicznych instytucji finansowych i wprowadzenie podatku od instytucji finansowych nie powinno wpłynąć w znaczący sposób na dalsze zainteresowanie polskim rynkiem. Dodatkowym istotnym czynnikiem jest także zacieśnianie dyscypliny fiskalnej w państwach europejskich spowodowane kryzysem finansowym oraz plany wprowadzenia podatku bankowego w największych krajach europejskich (Wielka Brytania, Francja, Niemcy).

Uzasadnienie szczegółowych rozwiązań

Ustawa została skonstruowana w oparciu o elementy konstrukcyjne podatku to jest określa po kolei przedmiot, podmiot, podstawę opodatkowania, stawkę podatkową, sposób poboru podatku oraz zwolnienia i ulgi podatkowe.

Przedmiotem opodatkowania w bankach, zakładach ubezpieczeń, zakładach reasekuracji i funduszach inwestycyjnych będzie suma aktywów – a zatem **jest to podatek majątkowy**,

Zakreślenie przedmiotu opodatkowania i podstawy opodatkowania w powyższy sposób w najlepszy sposób realizuje fiskalny cel podatku tj. zapewnienie stabilnych wpływów do budżetu państwa.

Podmiot opodatkowania został określony poprzez odesłanie do ustaw regulujących działalność bankową, działalność ubezpieczeniową oraz działalność funduszy inwestycyjnych. Podmiotem opodatkowania są osoby prawne (banki, zakłady ubezpieczeń i reasekuracji oraz fundusze inwestycyjne) oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej (oddziały instytucji zagranicznych). Poza opodatkowaniem pozostaną zagraniczne zakłady ubezpieczeniowe z państw członkowskich Unii Europejskiej wykonujące działalność w Polsce na zasadzie swobody działalności ubezpieczeniowej oraz banki wykonujące transgraniczną działalność bankową. Opodatkowanie tych podmiotów byłoby niezwykle trudne, a ponadto ich obecna skala działalności w Polsce prowadzona poza oddziałami nie jest znaczna.

Objęcie opodatkowaniem funduszy inwestycyjnych ma charakter uzupełniający. Opodatkowanie aktywów banków i zakładów ubezpieczeń bez opodatkowania funduszy inwestycyjnych doprowadziłoby do przenoszenia przez banki i zakłady ubezpieczeń aktywów do funduszy inwestycyjnych, a w konsekwencji do unikania tą drogą opodatkowania.

Ponadto należy podkreślić, że fundusze inwestycyjne zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 20 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000r. nr 54 poz. 654 z późn. zm.) są zwolnione z podatku dochodowego.

Pobór podatku oparty jest na zasadzie samonaliczania podatku przez podatników. Ustawa przewiduje etapowy pobór podatku. W pierwszej kolejności będą pobierane zaliczki na podatek w wysokości wynikającej z ostatniego rocznego sprawozdania finansowego. Termin wpłaty zaliczek określono na 20 dzień miesiąca kalendarzowego. Następnie po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy podatnicy będą składać deklaracje podatkowe i uiszczać różnicę pomiędzy podatkiem wynikającym z rocznego sprawozdania finansowego wpłaconymi w roku obrotowym zaliczkami. W przypadku powstania nadpłaty zostanie ona zaliczona na najbliższe zaliczki na podatek lub zwrócona.

Zwolenia i ulgi – przewidziano zwolnienie z podatku aktywów, o wartości nie przewyższającej 10.000.000,00 zł. Zwolnienie wprowadza się w celu ochrony niewielkich banków i zakładów ubezpieczeń, które pozytywnie wpływają na konkurencję na rynku, a których opodatkowanie podatkiem mogłoby doprowadzić do trudności finansowych.

Ustawa zawiera także przepisy przejściowe umożliwiające pobór podatku także w przypadku wejścia w życie ustawy w trakcie trwania roku obrotowego podatnika (art. 12) oraz pozwalające przyjąć jako podstawę opodatkowania dane zawarte w sprawozdaniu finansowym zatwierdzonym lub sporządzony przed wejściem w życie ustawy (art. 13).

Ponadto ze względów fiskalnych proponuje się wprowadzenie zmiany w ustawie z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000r. nr 54 poz. 654 z późn. zm), której celem jest uniemożliwienie odliczania projektowanego podatku od podstawy opodatkowania w podatku dochodowym od osób prawnych.